

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 42C/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124203759
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kráľová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5124203759.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Kráľovou v právnej veci žalobcu: A. B., A. A. XX. C. X C. XX, XXX XX D., E.: XX XXX XXX proti žalovanému: C. F., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XXX/X, XXX XX I., štátny občan SR, právne zastúpený JUDr. Mária Miháliková, advokátka, so sídlom Horný Val 9/19, 010 01 Žilina, o zaplatenie 18.751,- EUR, takto

rozhodol:

Žalobu v celom rozsahu z a m i e t a.

Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

Žalobou podanou Okresnému súdu Žilina elektronicky dňa 22.03.2024 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 18.751,- EUR.

2. Žalobca žalobný návrh skutkovo odôvodnil tým, že trestným rozkazom Okresného súdu v Žiline č.k. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 23.03.2020 bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12.05.2020. Prečinu ublíženia na zdraví sa dopustil tým, že dňa 29.06.2019 o 16.45 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Passat, evidenčné číslo J. zelenej metalízy, po ceste 11/583 v smere od K. L. G.. Za obcou Stráža, na rovnom úseku cesty, pred miernou pravotočivou zákrutou predchádzal pred sebou idúcu kolónu vozidiel, pričom sa nestihol zaradiť do svojho jazdného pruhu. S vozidlom, ktoré šoféroval, dostal balans a v protismernej časti vozovky sa čelne zrazil s protiidúcim osobným motorovým vozidlom zn. Kia Sportage, evidenčné číslo D., červenej metalízy, ktoré viedol v smere od G. do Žiliny vodič C. M.. Po zrážke bolo osobné motorové vozidlo KIA Sportage odhodené vľavo mimo vozovku v smere zo K. L. G. a osobné motorové vozidlo VW Passat zostalo stáť krížom cez obidva jazdné pruhy. Okrem vodiča C. M., nar.XX.XX.XXXX sa vo vozidle Kia Sportage viezli ďalší traja spolujazdci - N. H., nar.XX.XX.XXXX, B. O., nar.XX.XX.XXXX a L. H., nar.XX.XX.XXXX. Všetci utrpeli mnohopočetné vážne zranenia. Vodič C. M. utrpel komplikovanú zlomeninu stehennej kosti vľavo s posunom, pomliaždenie a hematóm pečene, komplikovanú zlomeninu pravého jabĺčka, zlomeninu siedmeho až deviateho rebra, otras mozgu, pomliaždenie a odreniny hlavy, pomliaždenie ramenného kĺbu vľavo a poúrazovú tukovú embóliu pľúc. Spolujazdkyňa L. H. utrpela kompresívnu zlomeninu tela štvrtého dliekavého stavca, zlomeninu jedenásteho rebra vľavo, otras mozgu, pomliaždenie a hematóm brušnej steny, natiahnutie krčnej chrbtice a zlomeninu základného článku piateho prsta ľavej nohy. Žalobca z dôsledku práceneschopnosti vyplatil C. M. nemocenské za obdobie od 29.08.2019 do 09.08.2020 vo výške 11.308,80 EUR. L. H. vyplatil nemocenské za obdobie od 09.07.2019 do 26.06.2020 vo výške 7.442,20 EUR. Žalobca ďalej uviedol, že má voči žalovanému v zmysle ust. § 238 zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len zákon o sociálnom poistení) právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla výplatom dávok sociálneho

poistenia v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Žalobca písomným podaním zn. P./XXXX-XXX zo dňa 17.10.2023 vyzval žalovaného na zaplatenie škody z titulu vyplateného nemocenského C. M.. Písomným podaním zn. P./XXXX-XXX zo dňa 17.10.2023 ho vyzval na zaplatenie škody z titulu vyplateného nemocenského L. H.. Žalovaný dodnes spôsobil škodu nenahradil. V prípade, že nedôjde k dobrovoľnému plneniu, právo žalobcu sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď A. B. zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr však do desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok. Tieto podmienky boli splnené 17.12.2021, kedy bol žalobcovi doručený Trestný rozkaz sp. zn. XXX/XX/XXXX s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. V tento deň mal žalobca hodnoverne preukázané, že žalovaný konal protiprávne a teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode.

3. Dňa 22.04.2024 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom uviedol, že žalobca vo svojom návrhu nijakým spôsobom nepreukázal výšku vyplatených nemocenských dávok - nedoložil spôsob ich výpočtu, nepreukázal dĺžku trvania PN - nahlásenie úrazu a dôvod a spôsob ukončenia PN, ani nedoložil doklad o reálnej úhrade nemocenských dávok. Nie je zrejmé, či dávky boli vyplatené z úrazového poistenia účastníkov nehody, v danom prípade nepatrí žalobcovi právo na náhradu škody (§ 238 ods. 3 zákona o sociálnom poistení). V spornom prípade sa jedná o nedbanlivostný trestný čin, nie úmyselný. Nemocenské dávky, ktorých náhrady sa žalobca domáha boli vyplatené L. H. od júla 2019 do júna 2020 a C. M. od augusta 2019 do augusta 2020, teda o výške škody - každej dávky mal žalobca vedomosť podľa dátumov ich vyplatenia (najneskôr jún 2020, resp. august 2020). Ohľadom subjektu zodpovedného za vzniknutú škodu žalobca v žalobnom návrhu tvrdil, že sa dozvedel o páchatelovi až doručením trestného rozkazu, a to dňa 17.12.2021, skutok sa ale stal 29.6.2019 a trestný rozkaz o uznaní viny žalovaného nadobudol právoplatnosť dňa 12.5.2020. Predtým bolo začaté trestné stíhanie voči žalovanému a žalobca si mohol uplatniť škodu najneskôr do skončenia prípravného konania. Žalobca sa dozvedel o nahlásení škodovej udalosti nahlásením o začatí PN a jej dôvodoch z pozície riadneho hospodára a podľa zásady „právo praje bdelym“ mal zisťovať osobu, ktorá škodovú udalosť spôsobila od nahlásenia škodovej udalosti a riadne si uplatňovať svoje práva v trestnom konaní. Žalovaný podal námietku premlčania. Ohľadom účastníka dopravnej nehody p. B. O. si žalobca uplatnil nárok v rámci premlčacej lehoty - vyzval žalovaného na náhradu vyplatených nemocenských dávok listom zo dňa 26.1.2022, následne žalovaný nahlásil uvedené svojej poisťovni M., C. a táto dané nemocenské dávky A. B. riadne nahradila. Pri účastníkoch L. H. a C. M. si A. B. z nepochopiteľných dôvodov vyžiadala dobrovoľné plnenie nahradiť škodu až listom zo dňa 17.10.2023, pričom žalovaný uvedené taktiež nahlásil M., C., táto ale odmietla nahradiť škodu z dôvodu premlčania nároku. Na základe vyššie uvedeného žalovaný žiadal, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol a zaviazal žalobcu k náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia.

4. Podaním doručeným súdu dňa 02.05.2024 sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení tvrdil, že žalobca v návrhu nijakým spôsobom nepreukázal výšku vyplatených nemocenských dávok, nedoložil spôsob ich výpočtu, nepreukázal dĺžku trvania práceneschopnosti, nahlásenie úraz, dôvod a spôsob ukončenia práceneschopnosti a doklad o reálnej úhrade nemocenských dávok. Žalobca k návrhu pripojil potvrdenie odboru nemocenského a úrazového poistenia, ktoré obsahuje dobu trvania práceneschopnosti od 19.08.2019 do 09.08.2020, výšku vyplateného nemocenského spolu, ako aj rozpis vyplatených dávok po jednotlivých mesiacoch a dátum vyplatenia nemocenského za príslušný mesiac. Účastníkom dopravnej nehody C. M. a L. H. bolo vyplatené nemocenské. Podľa § 17 ods. 1 zák. NR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších právnych predpisov nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. V danom prípade sa nejednalo o pracovný úraz. Je pravdou, že Trestný rozkaz č. k. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 23.03.2020 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 12.05.2020. Nakoľko A. B. nebola účastníkom konania, súd jej neposlal jedno vyhotovenie rozhodnutia. Okresný súd Žilina doručil žalobcovi Trestný rozkaz až na základe písomnej žiadosti dňa 23.12.2021. Žalobca ďalej citoval ust. § 238 ods. 1 a 5 zákona o sociálnom poistení. Žalobca potvrdenia o výške vyplatených dávok pripojil k žalobnému návrhu. Žalobca sa dozvedel o tom, kto je zodpovedný za dopravnú nehodu v deň doručenia Trestného rozkazu, t.j. 23.12.2021. Nemocenské bolo C. M. vyplatené v čase od 13.09.2019 do 14.09.2020. Priznané mu bolo Rozhodnutím č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 06.09.2019. Spôsob výpočtu nemocenského na jeden kalendárny deň je v rozhodnutí podrobne opísaný. Nemocenské bolo L. H. vyplatené v čase od 15.08.2019 do 15.07.2020. Priznané jej bolo Rozhodnutím č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 20.09.2019. Spôsob výpočtu nemocenského na jeden kalendárny deň je v rozhodnutí podrobne opísaný. Žalobca teda podal žalobný návrh v rámci subjektívnej trojročnej a

objektívnej desaťročnej premlčacej lehoty. Subjektívna lehota sa končí 23.12.2024. Žalobca si právo na náhradu škody neuplatnil v rámci trestného konania, pretože nemocenské bolo menovaným účastníkom dopravnej nehody vyplácané až do 15.07.2020, resp. 14.09.2020, čiže v čase vydania Trestného rozkazu ešte nebola ustálená výška spôsobenej škody, teda výška vyplateného nemocenského. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobca zotrval na podanom návrhu zo dňa 21.03.2024 a žiadal rozhodnúť v zmysle žalobného petitu.

5. K vyjadreniu žalobcu bolo dňa 28.05.2024 doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom uviedol, že hmotnoprávnym podkladom, na základe ktorého si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody v tomto konaní, je zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Podľa ust. § 238 ods. 1 citovaného zákona má A. B. voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. „Právo A. B. voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla A. B. výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď A. B. zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.“ (§ 238 ods. 5). Úprava § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. má vo vzťahu k úprave náhrady škody a k úprave premlčania v Občianskom zákonníku povahu špeciálneho ustanovenia, t.j. uplatní sa dlhšia subjektívna premlčacia lehota (3-ročná), ako by sa uplatnila v prípade použitia Občianskeho zákonníka (2-ročná). Najneskôr sa náhrada škody premlčí uplynutím 10 rokov od vyplatenia dávok. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa neurčuje dňom doručenia trestného rozkazu A. B. na základe jej žiadosti adresovanej súdu. Dávky C. M. boli vyplatené nasledovne: 13.09.2019 – 97,80 EUR; 15.10.2019 – 977,70 EUR; 15.11.2019 – 1.010,30 EUR; 13.12.2019 – 977,70 EUR; 15.01.2020 – 1.010,30 EUR; 14.02.2020 – 1.010,30 EUR; 13.03.2020 – 945,10 EUR; 15.04.2020 – 1.010,30 EUR; 07.05.2020 – 977,70 EUR; 15.06.2020 – 1.010,30 EUR; 15.07.2020 – 977,70 EUR; 26.08.2020 – 1.10,30 EUR a 14.09.2020 – 293,30 EUR. Keďže sa žalobca domáhal úhrady náhrady škody vyplatených dávok C. M. od 13.9.2019 a žalobu podal dňa 21.3.2024, jeho nárok je premlčaný (pri prvej dávke vyplatenej 13.9.2019 - 3 ročná lehota plynula do 13.9.2022, každá ďalšia vyplatená dávka je premlčaná taktiež - posledná dňa 14.9.2023). Dávky L. H. boli vyplatené nasledovne: 15.08.2019 – 483,60 EUR; 13.09.2019 – 651,70 EUR; 15.10.2019 – 630,70 EUR; 15.11.2019 – 651,70 EUR; 13.12.2019 – 630,70 EUR; 15.01.2020 – 651,70 EUR; 14.02.2020 – 651,70 EUR; 13.03.2020 – 609,70 EUR; 15.04.2020 – 651,70 EUR; 07.05.2020 – 630,70 EUR; 15.06.2020 – 651,70 EUR a 15.07.2020 – 546,60 EUR. Keďže sa žalobca domáhal úhrady náhrady škody vyplatených dávok L. H. od 15.8.2019 a žalobu podal dňa 21.3.2024, jeho nárok je premlčaný (pri prvej dávke vyplatenej 15.8.2019 - 3 ročná lehota plynula do 15.8.2022, každá ďalšia vyplatená dávka je premlčaná taktiež - posledná dňa 15.7.2023). Žalobca rozhodol o nároku na nemocenské pre C. M. dňa 6.9.2019 a o nároku na nemocenské pre L. H. dňa 20.9.2019. Nahlásenie práceneschopnosti a jej dôvody a žiadosti o výplatu nemocenského boli A. B. doručené skôr. Žalobca - A. B. mala vedomosť o dôvode práceneschopnosti, o autonehode a o tom, že bola spôsobená inou osobou pred rozhodnutím o priznaní nemocenských dávok a pred vyplatením prvej nemocenskej dávky C. M., ako aj L. H.. V hlásení úrazu na účely nemocenského, ktoré súdu doručil žalobca ako prílohu k jeho vyjadreniu, je uvedené, že k úrazu došlo pri autonehode a že úraz zavinila iná osoba a že daný skutok je vyšetřovaný Policajným zborom SR. Toto hlásenie bolo prijaté A. B. dňa 13.8.2019. A. B. na uplatnenie nároku na náhradu škody nemala dôvod čakať na právoplatnosť trestného rozkazu, či jeho doručenie; postačoval iba predpoklad o osobe, ktorá zavinila nehodu, v dôsledku ktorej boli vyplácané nemocenské dávky poškodeným z danej autonehody. Žalovaný taktiež poukázal na prevenčnú povinnosť každého právneho subjektu podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka. Žalovaný žiadal, aby súd v dôsledku premlčania nárokov žalobcu návrh v celom rozsahu zamietol a zaviazal žalobcu k náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia.

6. Súd vo veci nariadil a dňa 28.06.2024 vykonal pojednávanie v súlade s ust. § 180 CSP za účasti poverenej zamestnankyne žalobcu, žalovaného a právneho zástupcu žalovaného. Súd vec na nariadenom pojednávaní prejednal a následne po vykonanom dokazovaní aj rozhodol. Možno konštatovať, že strany sporu vo svojich vyjadreniach ako aj v konaní pred súdom zásadne zotrvali na svojej vyššie uvedenej skutkovej a právnej argumentácii v spore.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie trestným rozkazom Okresného súdu Žilina č.k. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 23.03.2020, právoplatným dňa 12.05.2020, Výzvou č. XXX-XXX-XXXX/XXXX zo dňa 17.10.2023, Výzvou č. XXX-XXX-XXXX/XXXX zo dňa 17.10.2020, Potvrdením o výške vyplatených dávok zo dňa 25.09.2020, rozpisom vyplatených dávok pre L. H., Potvrdením o výške vyplatených dávok zo dňa

28.09.2020, rozpisom vyplatených dávok pre C. M., Rozhodnutím č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 20.09.2019, Hlásením úrazu na účely nemocenského, Rozhodnutím č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 06.09.2019 ako aj celým spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

8. Trestným rozkazom Okresného súdu v Žiline č.k. XXX/XX/XXXX-XXX zo dňa 23.03.2020 bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12.05.2020. Prečinu ublíženia na zdraví sa dopustil tým, že dňa 29.06.2019 o 16.45 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Passat, evidenčné číslo J. zelenej metalízy, po ceste 11/583 v smere od Žiliny do Terchovej. Za obcou Stráža, na rovnom úseku cesty, pred miernou pravotočivou zákrutou predchádzal pred sebou idúcu kolónu vozidiel, pričom sa nestihol zaradiť do svojho jazdného pruhu. S vozidlom, ktoré šoféroval, dostal balans a v protismernej časti vozovky sa čelne zrazil s protiidúcim osobným motorovým vozidlom zn. Kia Sportage, evidenčné číslo D., červenej metalízy, ktoré viedol v smere od G. do Žiliny vodič C. M.. Po zrážke bolo osobné motorové vozidlo KIA Sportage odhodnené vľavo mimo vozovku v smere zo Žiliny do Terchovej a osobné motorové vozidlo VW Passat zostalo stáť krížom cez obidva jazdné pruhy. Okrem vodiča C. M., nar.XX.XX.XXXX sa vo vozidle Kia Sportage viezli ďalší traja spolujazdci - N. H., nar.XX.XX.XXXX, B. O., nar.XX.XX.XXXX a L. H., nar.XX.XX.XXXX. Všetci utrpeli mnohopočetné vážne zranenia. Vodič C. M. utrpel komplikovanú zlomeninu stehennej kosti vľavo s posunom, pomliaždenie a hematóm pečene, komplikovanú zlomeninu pravého jabĺčka, zlomeninu siedmeho až deviateho rebra, otras mozgu, pomliaždenie a odreniny hlavy, pomliaždenie ramenného kĺbu vľavo a poúrazovú tukovú embóliu pľúc. Spolujazdkyňa L. H. utrpela kompresívnu zlomeninu tela štvrtého driekového stavca, zlomeninu jedenásteho rebra vľavo, otras mozgu, pomliaždenie a hematóm brušnej steny, natiahnutie krčnej chrbtice a zlomeninu základného článku piateho prsta ľavej nohy. Žalovanému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody so skúšobnou dobou 24 mesiacov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti, t.j. zákaz viesť akékoľvek motorové vozidlá na dobu 3 roky. Súd poškodených C. M., L. H., N. H. a B. O. s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný sporový proces.

9. Žalobca písomným podaním zn. P./XXXX-XXX zo dňa 17.10.2023 vyzval žalovaného na zaplatenie škody z titulu vyplateného nemocenského C. M. vo výške 11.308,80 EUR. Písomným podaním zn. P./XXXX-XXX zo dňa 17.10.2023 ho vyzval na zaplatenie škody z titulu vyplateného nemocenského L. H. vo výške 7.442,20 EUR.

10. Súd vec právne posúdil podľa nasledovných zákonných ustanovení:

11. A. B. má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje A. B. potvrdením príslušnej organizačnej zložky A. B. o výške vyplatených dávok (§ 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení).

12. Podľa § 238 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., právo A. B. voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla A. B. výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď A. B. zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

13. Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa ods. 3 zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil (§ 420 ods. 1, Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

14. Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 OZ). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (§ 100 ods. 1 OZ). Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ). Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví (§ 106 ods. 1 OZ).

15. Organizačné zložky A. B. sú ústredie a pobočky (§ 124 zákona o sociálnom poistení). Do pôsobnosti pobočky patrí uplatňovať právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá A. B. vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania (§ 178 ods. 1 písm. h/ zákona o sociálnom poistení). Pobočka vystupuje v mene A. B. vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti v konaní pred súdmi a orgánmi verejnej moci (§ 178 ods. 2 zákona o sociálnom poistení).

16. V konaní nebolo sporné, že žalovaný ako vodič motorového vozidla spôsobil dňa 29.06.2019 o 16:45 hod. dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k ublíženiu na zdraví poškodeným, a to C. M., L. H. a B. O., trestným rozkazom Okresného súdu Žilina zo dňa 23.03.2020 sp. zn. XXX/XX/XXXX, právoplatným dňa 12.05.2020 bol žalovaný uznaný vinným podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Žalobca v dôsledku práceneschopnosti vyplatil C. M. nemocenské za obdobie od 29.08.2019 do 09.08.2020 vo výške 11.308,80 EUR. L. H. vyplatil nemocenské za obdobie od 09.07.2019 do 26.06.2020 vo výške 7.442,20 EUR. Žalovanému boli doručené Výzvy č. zn. P/XXXX-XXX zo dňa 17.10.2023 na zaplatenie škody z titulu vyplateného nemocenského C. M. vo výške 11.308,80 EUR a č. zn. P/XXXX-XXX zo dňa z titulu vyplateného nemocenského L. H. vo výške 7.442,20 EUR.

17. Predmetom konania je regresný nárok žalobcu na úhradu vyplatených dávok nemocenského poistenia C. M. za obdobie od 29.08.2019 do 09.08.2020 vo výške 11.308,80 EUR a L. H. za obdobie od 09.07.2019 do 26.06.2020 vo výške 7.442,20 EUR.

18. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. má A. B. právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky A. B. o výške vyplatených dávok. Právo A. B. na náhradu škody bolo upravené už v § 31 zákona č. 274/1994 Z.z. o A. B.. V zmysle tohto ustanovenia mala A. B. voči tretím osobám právo na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo 71/2003, ktoré bolo neskôr uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 26/2005, dospel k záveru, podľa ktorého nárok A. B. podľa § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. je jej samostatným regresným nárokom. Vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody má táto úprava povahu špeciálneho ustanovenia. Vysvetlil, že A. B. je povinná priznať a poskytovať dávky aj v tých prípadoch, keď za vznik nároku na dávky sú zodpovedné tretie osoby; poskytnutím dávok z nemocenského poistenia vzniká v takom prípade A. B. majetková ujma. Daný regresný nárok A. B. nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka; ide o samostatný nárok na náhradu škody vyplývajúci priamo z predmetného ustanovenia zákona č. 274/1994 Z.z., ktoré má z dôvodu, že upravuje občianskoprávny nárok, povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Dôvodová správa k § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. konštatovala, že právna úprava obsiahnutá v tomto ustanovení bola prevzatá z predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2003. Aj po zmene právnej úpravy účinnej od 1. januára 2004 je zachovaná podstata tých právnych úvah a záverov najvyššieho súdu, ktoré boli vyjadrené v judikáte R 26/2005. Možno preto konštatovať, že nárok A. B. podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je jej samostatným regresným nárokom, ktorý nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka, ale samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z predmetného ustanovenia. To, čo sa v pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. rozumie pod „škodou“, vyplýva priamo z § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. [ktorý preto vo vzťahu k všeobecnej úprave danej Občianskym zákonníkom (lex generalis) predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) majúci pri aplikácii prednosť]. Škodou v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. treba preto rozumieť ujmu, ktorá vznikla tým, že A. B. vyplatila dávku nemocenského poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb.

19. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania. Vzhľadom na túto skutočnosť, súd sa preto zaoberal touto námietkou.

20. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa

oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (porovnaj napr. R 29/1983). Pri právach na náhradu škody ustanovuje zákon o sociálnom poistení v ust. § 238 ods. 3 premlčaciu dobu, a to kratšiu subjektívnu (3 roky) a dlhšiu objektívnu (desať rokov). Ich začiatok je upravený odlišne. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Ak napríklad odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení 238 ods. 3 zák.č. 461/2003 Z.z. a škodca v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprihádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba 10 rokov.

21. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti žalobcu A. B. o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Nielen prax, ale aj teória túto dobu označuje ako subjektívnu [presnejšie - avšak na úkor stručnosti - by sa tu malo hovoriť o premlčacej dobe, ktorej začiatok plynutia je určený so zreteľom na poškodený subjekt, ktorým je žalobca, konkrétne na jeho vedomosť ("dozvie sa") o skutočnostiach vymedzených v § 238 ods. 3 zák.č. 461/2003 Z.z.; keďže ani táto premlčacia doba sama osebe ako právna skutočnosť - udalosť (čas) subjektívnu povahu nemá].

22. Otázku vedomosti o škodcovi v rámci začatia plynutia subjektívne premlčacej lehoty riešil obdobne aj rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 82/2009, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS a súdov SR č. 2/2014 pod č. R 16/2014. V predmetnej veci najvyšší súd ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá hneď ako získa informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach rozhodujúcich pre vymedzenie zodpovedného subjektu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé urobiť takýto záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. Nemusí ísť priamo o zistenie, stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, mohli viesť k záveru o určení zodpovedného subjektu (nejde teda o nespochybniteľnú istotu v určení zodpovednej osoby). V právnej vete NS SR ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1OZ), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti. Dovolací súd nepovažoval za správny názor, že žalobca vedomosť o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá nadobudol až právoplatnosťou rozsudku, ktorým bol žalovaný odsúdený pre trestný čin. Poškodený sa totiž dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte. Skutočná vedomosť o osobe zodpovedajúcej za škodu, ktorou žalobca disponoval, v tom čase nepochybne stačila na podanie žaloby. Nebol teda daný dôvod, aby sa plynutie (subjektívnej) premlčacej doby práva na náhradu škody začalo odvíjať až od právoplatnosti rozsudku.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky teda ustálil, že v prípade prebiehajúceho trestného konania sa poškodený nedozvie o okolnostiach rozhodných pre plynutie premlčacej doby až právoplatnosťou trestného rozsudku, ale okamihom, kedy sa o týchto okolnostiach skutočne dozvie. Aj keď až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je rozhodnuté o vine obžalovaného, neplatí automaticky, že až týmto dátumom sa poškodený dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí.

24. Vychádzajúc z vyššie načrtnutých analýz predostretých najvyššími súdnymi autoritami sa v danom prípade súd vzhľadom na opakovane vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného zameral na zistenie tej rozhodujúcej skutočnosti, či zo strany žalobcu došlo preukázateľne k získaniu informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá, a či v dôsledku uplynutia zákonom predpokladanej

trojročnej premlčacej subjektívnej lehoty došlo k premlčaniu žalobcom uplatneného práva na náhradu škody v zmysle cit. ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.. Pre úplnosť súd pripomína, že znalosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, keď dostal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba za škodu zodpovedá (por. aj Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 24CoCsp/57/2021 zo dňa 12. apríla 2022).

25. Podľa názoru súdu, žalobca musel mať informáciu, na základe ktorej si už mohol urobiť úsudok (nie získať nespochybniteľnú istotu), ktorá konkrétna osoba za danú škodu zodpovedá už dňa 25.09.2020, pretože žalobca vyplatil nemocenské dávky poškodeným ešte v roku 2019 až 2020, zatiaľ čo už v Potvrdení o výške vyplatených dávok zo dňa 25.09.2020 uvádzal, že „vo veci uplatňovania práva A. B. voči tretej osobe na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku jej zavineného protiprávneho konania“. V danom čase teda žalobca musel disponovať informáciou, že išlo o škodu, ktorá vznikla zavineným protiprávnym konaním, a vzhľadom na povahu škodovej udalosti, ktorou bola pomerne jednoznačná kolízia dvoch motorových vozidiel s jasným vinníkom (žalovaným), si mohol s prihliadnutím aj na ostatné okolnosti škodovej udalosti urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu. Nemocenské dávky, ktorých náhrady sa žalobca domáhal boli vyplatené L. H. od júla 2019 do júna 2020 a C. M. od augusta 2019 do augusta 2020, teda o výške škody - každej dávky mal žalobca vedomosť podľa dátumov ich vyplatenia (najneskôr jún 2020, resp. august 2020). Ohľadom subjektu zodpovedného za vzniknutú škodu žalobca v žalobnom návrhu tvrdil, že sa dozvedel o páchatelovi až dorúčením trestného rozkazu, a to dňa 17.12.2021, skutok sa ale stal 29.6.2019 a trestný rozkaz o uznaní viny žalovaného nadobudol právoplatnosť dňa 12.5.2020. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa neurčuje dňom doručenia trestného rozkazu A. B. na základe jej žiadosti adresovanej súdu. Dávky C. M. boli vyplatené nasledovne: 13.09.2019 – 97,80 EUR; 15.10.2019 – 977,70 EUR; 15.11.2019 – 1.010,30 EUR; 13.12.2019 – 977,70 EUR; 15.01.2020 – 1.010,30 EUR; 14.02.2020 – 1.010,30 EUR; 13.03.2020 – 945,10 EUR; 15.04.2020 – 1.010,30 EUR; 07.05.2020 – 977,70 EUR; 15.06.2020 – 1.010,30 EUR; 15.07.2020 – 977,70 EUR; 26.08.2020 – 1.10,30 EUR a 14.09.2020 – 293,30 EUR. Keďže sa žalobca domáhal úhrady náhrady škody vyplatených dávok C. M. od 13.9.2019 a žalobu podal dňa 22.3.2024, jeho nárok je premlčaný (pri prvej dávke vyplatenej 13.9.2019 - 3 ročná lehota plynula do 13.9.2022, každá ďalšia vyplatená dávka je premlčaná taktiež - posledná dňa 14.9.2023). Dávky L. H. boli vyplatené nasledovne: 15.08.2019 – 483,60 EUR; 13.09.2019 – 651,70 EUR; 15.10.2019 – 630,70 EUR; 15.11.2019 – 651,70 EUR; 13.12.2019 – 630,70 EUR; 15.01.2020 – 651,70 EUR; 14.02.2020 – 651,70 EUR; 13.03.2020 – 609,70 EUR; 15.04.2020 – 651,70 EUR; 07.05.2020 – 630,70 EUR; 15.06.2020 – 651,70 EUR a 15.07.2020 – 546,60 EUR. Keďže sa žalobca domáhal úhrady náhrady škody vyplatených dávok L. H. od 15.8.2019 a žalobu podal dňa 22.3.2024, jeho nárok je premlčaný (pri prvej dávke vyplatenej 15.8.2019 - 3 ročná lehota plynula do 15.8.2022, každá ďalšia vyplatená dávka je premlčaná taktiež - posledná dňa 15.7.2023). Žalobca rozhodol o nároku na nemocenské pre C. M. dňa 6.9.2019 a o nároku na nemocenské pre L. H. dňa 20.9.2019. Nahlásenie práceneschopnosti a jej dôvody a žiadosti o výplatu nemocenského boli A. B. doručené skôr. Žalobca - A. B. mala vedomosť o dôvode práceneschopnosti, o autonehode a o tom, že bola spôsobená inou osobou pred rozhodnutím o priznaní nemocenských dávok a pred vyplatením prvej nemocenskej dávky C. M., ako aj L. H.. V hlásení úrazu na účely nemocenského, ktoré súdu doručil žalobca ako prílohu k jeho vyjadreniu, je uvedené, že k úrazu došlo pri autonehode a že úraz zaviniła iná osoba a že daný skutok je vyšetřovaný Policajným zborom SR. Toto hlásenie bolo prijaté A. B. dňa 13.08.2019. A. B. na uplatnenie nároku na náhradu škody nemala dôvod čakať na právoplatnosť trestného rozkazu, či jeho doručenie; postačoval iba predpoklad o osobe, ktorá zaviniła nehodu, v dôsledku ktorej boli vyplácané nemocenské dávky poškodeným z danej autonehody.

26. Žalobca podal žalobu na súd dňa 22.03.2024, uplatnil si nárok na náhradu škody za obdobie od 29.08.2019 do 09.08.2020 a za obdobie od 09.07.2019 do 26.06.2020. Vzhľadom k tomu, že žalovaný sa dovolal premlčania, nemôže súd premlčané právo (nárok) za požadované obdobia priznať, preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol, nakoľko ide o jednotlivé plnenia, ktoré sa premlčujú v trojročnej subjektívnej lehote od ich úhrady poškodeným C. M. a L. H., tak ako je to špecifikované v bode 25. tohto rozsudku.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote

do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko tento bol v konaní plne úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch

a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.